

(29) 31
B.M. Országos Rendőrfőkapitányság.

Szám: 8-99/1957.

1219.
Szigorúan titkos!

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXIV. tv. 28. §-ára

Sorszám: 112 48

B.M. Országos Rendőrfőkapitányság

Vezetőjének

.....5....sz. utasítása

Hívt. 13-a

az állami felvásárlás biztosításra.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1956. évi 21.sz. törvény-
erejű rendeletével megszüntette a mezőgazdasági termények és
termékek kötelező beadását és ezzel egyidejűleg hatályon kívül
helyezte az állami begyűjtéssel kapcsolatos valamennyi törvény-
erejű kormány - és miniszteri rendeletet, utasítást.
Kormányzunk dolgozó népünk élelmiszerrel való ellátását az
állami szabadfelvásárlás és a szerződéses termeltetés útján biz-
tosítja.

Az állami felvásárlás sikerét különböző spekuláns, üzérkedő ele-
mek, iparizsolyánnal rendelkező magánkereskedők, vagy kereske-
dői tevékenységükkel veszélyeztetik. De veszélyeztetik egyes el-
torradalmi elemek izgatása is, akik dolgozó parasztságunk kö-
rében a békés életet megzavarni és a parasztságot rémhírekkel,
rábeszéléssel a kormánnyal szembeállítani igyekeznek és az ál-
lami felvásárlás ellen izgatnak. Veszélyeztetik az állami fel-
vásárlást az állami felvásárlási apparátusba befurakodott kétes
egyének is, akik a saját egyéni hasznuk érdekében a dolgozó pa-
rasztok és az állam sérelmére egyaránt, kisebb-nagyobb csaláso-
kat követnek el. A szervezett közellátást megzavarja és veszé-
lyeztetik az olyan jelenség is, amikor egyes terményraktárakban
a felvásárolt terménykészletek megromlanak, vagy azokból kisebb-
nagyobb mennyiséget a raktár- és telephelyvezetők elsikkasztanak.
Mindezek a törvényellenes megnyilvánulások rendőri szerveink előtt
nem lehetnek közömbösek és ezeket meg kell akadályozni.

Az állami felvásárlás sikere, a lakosság jobb ellátása érdekében
a Forradalmi Munkás-paraszt Kormány felhívással fordult a dolgo-
zó parasztsághoz, hogy felesleges terménykészleteit az államnak
adja el, állampolgári kötelezettségének, a földadó természet-
beni beadásának tényleg eleget. Ugyanakkor a spekulánsok és
üzérek távoltartása érdekében korlátozta a kenyér - és takar-
mánygabona forgalmát. A Forradalmi Munkás-paraszt Kormány
1957. június 23-án rendeletet adott ki, mely szerint kenyér-
gabonát és szemes takarmányt továbbeladás céljára csak az ál-
lam és annak bizományosai /terményforgalmi vállalatok, föld-
műves szövetkezetek és erre kijelölt malmok/ vásárolhatnak.

Az állami felvásárlás biztosítása érdekében utasítom valameny-
nyi rendőri szerv vezetőjét és érintett beosztottját, hogy:

- 1./ utasításom kézhezvétele után azonnal vegye fel a kapcsolatot a helyi tanács- és az állami felvásárlást lebonyolító szervekkel. Legyen szó helyben a terményforgalmi vállalatokkal, míg járáásokban a terményforgalmi vállalat telepvezetőivel és felvásárlóival, valamint a szövetkezeti központokkal.
Az állami felvásárlásban résztvevő szervezeteknek nyújtson segítséget úgy, hogy akadályozzon meg minden olyan jogellenes megnyilvánulást, amelyek törvényeink szerint sértik és gátolják az állami felvásárlás eredményes lebonyolítását. Az állami felvásárlásban résztvevő szervezetekkel, az ügyesség bevonásával időszakonként tartsanak közös megbeszéléseket, értekezleteket az állami felvásárlás menetéről és az ezt akadályozó körülményekről, a megbeszéléseken konkrét intézkedéseket dolgozzanak ki az akadályok elhárítására.
- 2./ Fokozott gondot fordítsanak a lakosság hangulatának tanulmányozására és amennyiben az állami felvásárlással szembeni hangulateltét, izgatást észlelnek, úgy az izgató személyek ellen a leghatározottabban lépjenek fel.
- 3./ A felvásárlást akadályozó üzérkedő, spekuláris elemeket, iparigazolvánnyal rendelkező kiskereskedőket és a felvásárlás sikerét veszélyeztető elemeket vonják fokozott ellenőrzés alá. Ennek érdekében:
 - a./ piacokon operatív úton és nyomozók útján ellenőrizzék a felvásárlást és derítsék fel azokat a személyeket, akik továbbeladás céljára a saját- és családjuk személyi és gazdasági szükségleteiket meghaladó mértékben kenyér- vagy takarmánygabonát vásárolnak fel. A piacellenőrzéseket igen óvatosan és körültekintően kell meg tartani, hogy ezzel a dolgozó parasztság szabad értékesítését, vagy a nem termelő falusi lakosság saját szükségletére történő vásárlását meg ne zavarják.
 - b./ Az állami felvásárlást veszélyeztető elemeket, köztért üzéreket, spekulánsokat, volt termény- és gabonakereskedőket, kunecokat vonják operatív ellenőrzés alá és gyors realizálással akadályozzák meg, hogy revezettek továbbeladás és spekulatív célokból kenyér és takarmánygabonát, vagy más, az állami felvásárlás tárgyát képező terményféléseket felvásárolhassanak.
 - c./ A magánkereskedők az 1957. évi 17.sz.tvr. értelmében az egész ország területén szabadon felvásárolhatják az üzletkörükkbe tartozó mezőgazdasági terményeket és termékeket - kenyérgabona és nemes takarmány kivételével - és azokat értékesítés céljából telephelyükre szállíthatják. A felvásárlásra jogosult a magánkereskedő, valamint igazolvánnyal ellátott családtagja és alkalmazottja. Magánkereskedők a felvásárolt árut kizárólag telephelyükön /üzletükben/ és csakis fogyasztók felé hozhatják forgalomba, tehát nagykereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak.

Egyes magánkereskedők a részükre biztosított jogok túllépésével és az iparengedély adta lehetőségek felhasználásával üzérkednek. Ezért rendszeresen ellenőrizték a piacokon és a termelőknél felvásárlást végző magánkereskedőket és velük szemben indításra kerül a eljárás, ha a helyszínen bizonyítható, hogy a felvásárolt áruval üzérkednek vagy üzérkedni szándékoznak. Erre utal, ha a felvásárolt árut a helyszínen nyomban értékesítik, vagy ha azt nem a telephelyre irányítják, vagy szállítják, illetőleg, ha a felvásárlást arra nem illetékes személyek közbeiktatásával /felhajtók/ üzérkedésre alkalmas módon végzik. Ha szózatlanul vagy mennyiséget felvásárló magánkereskedő tevékenységével kapcsolatban gyanú van arra, hogy üzérkedik, de ez a helyszínen nem bizonyítható, úgy a kereskedő telephelye szerint illetékes rendőrhatalóság figyelmét rövid úton hívják fel arra, hogy kísérik figyelemmel a felszállított áru sorsát.

Ardrágító visszaélés miatt indításra kerül a eljárás az olyan magánkereskedővel szemben, aki az egyes terménye és termékek hatóságilag megállapított fogyasztói árán felül felvásárlást eszközöl, amennyiben ez a helyszínen bizonyítható.

Iparengedéllyel rendelkező magánkereskedőkkel szemben kizárólag a felvásárlás ténye miatt a eljárás indítani nem szabad, mert az ellenkezne a fennálló rendelkezésekkel.

- 4./ a közúti szállításokat a közlekedésrendészet járőrei vizsgálják meg, hogy a teherautóval vagy más járművekkel vagy mennyiségben történő szállítások milyen célzattal és ki által történnek. Amennyiben a szállítás egyes rész körülményei gyanúsak, vagy indokolatlan nagy mennyiséget szállítanak, úgy a szállítást végző személy lakhelye szerinti rendőri szervet keressek meg, az adott személy tevékenységének ellenőrzése végett. Ezeket a személyeket a megkeresett rendőri szervek vonják operatív ellenőrzés alá s ennek során állapítsák meg és derítsék fel, nevezett üzérkedő, spekulatív ténykedéseit.
- 5./ az állami felvásárlás során begyűjtött terménykészletek megvédése érdekében nyújtsonak segítséget a raktárak és telepek vezetőinek azok őrzési szolgáltatásuk megszervezéséhez, az esetleges gyújtogatások, felrobbantások és egyéb romboló tevékenységek elhárításához. Vonják szigorúan a eljárás alá azokat a személyeket, akik alkalmatlan /zsizsikés, homokos/ terményt adnak át, vagy olyan terményt visznek a raktárba, amivel a raktárban lévő készleteket kisebb-nagyobb mennyiségben élelmezésre alkalmatlanná teszik.

Ellenőrizték a felvásárló apparátusban résztvevő felvásárlók tevékenységét abból a szempontból, hogy az

